

Colecția
SPIRALA MEDICALĂ

PRINCIPII DE NUTRIȚIE CLINICĂ ÎN AFECȚIUNILE DIGESTIVE

CRISTIAN GHEORGHE
MIRCEA DICULESCU LIANA GHEORGHE



ISBN 978-973-88481-6-0

EDITURA CELSIUS

Colectia
SPIRALA MEDICALĂ

**PRINCIPII DE NUTRIȚIE CLINICĂ
ÎN AFECȚIUNILE DIGESTIVE**

CRISTIAN GHEORGHE
MIRCEA DICULESCU LIANA GHEORGHE

Editura CELSIUS
2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GHEORGHE, CRISTIAN

Principii de nutriție clinică în afecțiunile digestive / Cristian Gheorghe, Mircea Diculescu, Liana Gheorghe - București : Celsius, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-973-88481-6-0

I. Diculescu, Mircea

II. Gheorghe, Liana

613.2

AUTORI

ANDA CARMEN ACHIM

Asistent universitar
Facultatea de Medicină, Universitatea Ovidius, Constanța

DANIEL VASILE BALABAN

Asistent universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila", București,
Spitalul Universitar de Urgență Militar Central "Dr. Carol Davila" București

SIMONA BĂȚAGA

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie Tîrgu-Mureș
Spitalul Clinic Județean de Urgență, Clinica Gastroenterologie

CIPRIAN BRISC

Conferențiar universitar
Universitatea din Oradea
Clinica Gastroenterologie, Spitalul Clinic Județean de Urgență Oradea

MARIA CIOCÎRLAN

Asistent universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București
Centrul de Gastroenterologie și Hepatologie, Institutul Clinic Fundeni, București

ANAMARIA COZMA-PETRUȚ

Șef de lucrări
Fac. Farmacie, Disciplina Bromatologie
Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu", Cluj Napoca

MIRCEA MIHAI DICULESCU

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București
Centrul de Gastroenterologie și Hepatologie, Institutul Clinic Fundeni, București

DANIELA DOBRU

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie Tîrgu Mureș

Fotografie copertă:

The Milkmaid

Johannes Vermeer (pictor olandez, 1632-1675)

Copyright © 2018 Celsius

Reproducerea integrală sau parțială a textului, figurilor sau tabelelor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil al autorilor și al editurii.

www.edituracelsius.ro

DAN L. DUMITRAȘCU

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu", Cluj Napoca
Clinica Medicală II

EUGEN DUMITRU

Profesor universitar
Facultatea de Medicină, Universitatea Ovidius, Constanța

CRISTIAN GHEORGHE

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București
Medic primar medicină internă și gastroenterologie, șef secția I
Hepatologie/Endoscopie Digestivă
Centrul de Gastroenterologie și Hepatologie, Institutul Clinic Fundeni

LIANA GHEORGHE

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București
Medic primar gastroenterologie, șef secția a III-a
Hepatologie/Gastroenterologie
Centrul de Gastroenterologie și Hepatologie, Institutul Clinic Fundeni

ADRIAN GOLDIȘ

Conferențiar
Universitatea de Medicină și Farmacie Timișoara, Spitalul Județean Timișoara
Clinica de Gastroenterologie

SIMONA GRAD

Șef de lucrări
Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu", Cluj Napoca
Clinica Medicală II

ELENA-TATIANA IVAN

Asistent universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova
Centrul de Cercetare în Gastroenterologie și Hepatologie

MARIANA JINGA

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila", București,
Spitalul Universitar de Urgență Militar Central "Dr. Carol Davila" București

MIHAELA LASZLO

Doctorand
Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu", Cluj Napoca
Medicala IV, Spitalul CF Cluj Napoca
Institutul Regional de Gastroenterologie și Hepatologie Octavian Fodor

CĂTĂLINA MIHAI

Șef de lucrări
Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie Iași

CRISTINA MUZÎCA

Doctorand
Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Spitalul Clinic Județean de Urgență "St. Spiridon" Iași
Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie

CORINA SILVIA POP

Conferențiar universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila", București
Secretar de Stat, Ministerul Sănătății

ALINA POPP

Șef de lucrări
Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila", București
Institutul Național pentru Sănătatea Mamei și Copilului "Alessandrescu-Rusescu"
București

CRISTINA CIJEVSKI PRELIPCEAN

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie Iași

ADRIAN SĂFTOI

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova
Centrul de Cercetare în Gastroenterologie și Hepatologie,

ANA-MARIA SÎNGEAP

Șef de lucrări
Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Spitalul Clinic Județean de Urgență "St. Spiridon" Iași
Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie

ALINA TANȚĂU

Conferențiar universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu", Cluj Napoca
Medicala IV, Spitalul CF Cluj Napoca
Institutul Regional de Gastroenterologie și Hepatologie Octavian Fodor

MARCEL TANȚĂU

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu", Cluj Napoca
Medicala IV, Spitalul CF Cluj Napoca
Institutul Regional de Gastroenterologie și Hepatologie Octavian Fodor

IMOLA TÖRÖK

Șef de lucrări
Universitatea de Medicină și Farmacie Tîrgu-Mureș
Spitalul Clinic Județean de Urgență, Clinica Gastroenterologie

ANCA TRIFAN

Profesor universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon" Iași
Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie

ROXANA VĂDAN

Doctor în științe medicale, medic primar gastroenterologie, cercetător științific grad III
Hepatologie/ Gastroenterologie
Centrul de Gastroenterologie și Hepatologie, Institutul Clinic Fundeni

CUPRINS

PREFAȚĂ	1
<i>Mircea Diclescu</i>	1
METODE DE SCREENING ȘI EVALUARE NUTRIȚIONALĂ PENTRU PACIENTUL ADULT	3
<i>Roxana Vădan, Liliana Gheorghe, Cristian Gheorghe</i>	3
PROBIOTICE ȘI PREBIOTICE	20
<i>Marcel Tanțău, Alina Tanțău, Mihaela Laszlo</i>	20
DIETA LOW-FODMAP, ALTE DIETE DE EXCLUDERE ÎN GASTROENTEROLOGIE (ÎN ESOFAGITA EOZINOFILICĂ ȘI GASTROENTERITA EOZINOFILICĂ) ȘI INTOLERANȚA LA LACTOZĂ	34
<i>Ana-Maria Sîngeap, Cristina Muzîca, Anca Trifan</i>	34
NUTRIȚIA LA PACIENTUL CU DISFAGIE	51
<i>Eugen Dumitru, Anda Carmen Achim</i>	51
NUTRIȚIA LA PACIENTUL CU DISPEPSIE FUNCȚIONALĂ	62
<i>Simona Grad, Dan L. Dumitrascu</i>	62
NUTRIȚIA ÎN SINDROMUL DE INTESTIN IRITABIL	70
<i>Anamaria Cozma-Petruț, Dan L. Dumitrascu</i>	70
NUTRIȚIA ÎN BOALA CELIACĂ	82
<i>Mariana Jinga, Daniel Vasilie Balaban, Alina Popp</i>	82

DIETA LOW-FODMAP, ALTE DIETE DE EXCLUDERE ÎN GASTROENTEROLOGIE (ÎN ESOFAGITA EOZINOFILICĂ ȘI GASTROENTERITA EOZINOFILICĂ) ȘI INTOLERANȚA LA LACTOZĂ

Ana-Maria Sîngeap, Cristina Mușca, Anca Trifan

TIP DIETĂ	EXPLICAȚIE	PATOLOGIE	ROL
«LOW-FODMAP»	Dietă săracă în oligozaharide și poliooli	Sindromul de intestin iritabil Bolile inflamatorii intestinale	- Alternativă terapeutică - Terapeutic adjuvant
«6-FED»	Dietă de excludere a 6 alimente	Bolile eozinoflice gastrointestinale primare	- Variantă de strategie terapeutică
FĂRĂ LACTOZĂ		Intoleranța la lactoză	- Terapeutic

DIETA „LOW-FODMAP” - săracă în oligozaharide și poliooli

- Strategie terapeutică în sindromul de intestin iritabil
- Rol terapeutic adjuvant în bolile inflamatorii intestinale

INTRODUCERE. DEFINIȚIE

Malabsorbția carbohidraților constituie una dintre ipotezele care explică cel puțin parțial simptomatologia din sindromul de intestin iritabil, precum și din bolile inflamatorii intestinale.

Produsul „FODMAP” – poliooli, oligozaharide, dizaharide, monozaharide, greu digerabili și insuficient absorbiți, ajung în intestinul subțire distal și colon, unde fermentează și atrag apa în lumen. Astfel, apar diareea și respectiv simptomatologia dominată de balonare, flatulență, durere.

FODMAP

GREU DIGERABILI ȘI ABSORBABILI LA NIVELUL INTESTINULUI

SUBȚIRE

- Fermentabile
- Oligozaharide
- Dizaharide
- Monozaharide
- Poliooli

PRINCIPII TERAPEUTICE

Dieta cu „FODMAP” puțină („LOW-FODMAP”) constă în două etape, principiul fiind: inițial eliminarea completă a alimentelor cu conținut crescut de FODMAP, urmată de reintroducere. Perioada propusă pentru eliminarea completă a produsilor cu conținut ridicat de FODMAP este de 6 săptămâni, când este permis consumul fără restricție a alimentelor cu conținut redus de FODMAP; ulterior se reintroduce treptat un grup de alimente sau un singur aliment din cadrul celor inițial excluse.

Rolul dietei „LOW-FODMAP” este bivalent, constituind atât o metodă diagnostică, de identificare a alimentului/grupului de alimente legat de intoleranța individuală, cât și principiu terapeutic, simptomatologia fiind ameliorată odată cu excluderea produsilor cu conținut ridicat de FODMAP.

RECOMANDĂRI

DE ELIMINAT ALIMENTELE DIN LISTA „DE EVITAT”, PENTRU O PERIOADĂ DE 6 SĂPTĂMĂNI

- Întocmiți de acasă lista de cumpărături, consultând tabelul cu alimentele „de evitat”;